Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 215. — ŠTEV. 215. | NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 14, 1934. — PETEK, 14. SEPTEMBRA 1934 | VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

GOVERNER JE POZVAL ZVEZNO VOJAŠTVO NA POMOČ

STAVKOVNI VODITELJ PRAVI, DA DELAVCI NISO POVZROČITELJI, PAČ PA ŽRTVE KONFLIKTA

Governer države Rhode Island pravi, da je štrajk komunistična vstaja. — Mesto Woonsocket je središče bojev. — Ljudska množica je začela pleniti trgovine. — Šef generalnega štaba baje že izdeluje načrte za "okupacijo" države Rhode Islan. — Ameriška legija noče posredovati.

PROVIDENCE, R. I., 13. septembra. — Ko sta se mesti Woonsocket in Saylesville izpremenili v pravcato bojišče, je sklical governer Green državno zakonodajo ter jo rotil, naj "napravi konec komunistični zaroti" ter naj naprosi predsednika, naj čimprej mogoče pošlje zvezno vojaštvo v državo.

Navzlic governerjevim zatrdilom, da nameravajo radikalni elementi proglasiti v Rhode Island sovjetsko republiko, zakonodaja zaenkrat še ni hotela ugoditi njegovi želji.

Nato se je obrnil governer na organizacijo vojnih veteranov, naj zaščitijo tovarne in stavkokaze, pa tudi s tem svojim pozivom ni imel posebne sreče.

Včeraj so se skoro ves dan vršili v Woonsocket in v Saylesville vroči boji v katerih so bili štrajkarji zmagovalci. Proti večeru je začela ljudska množica pleniti trgovine.

Governer Green ima posebno piko na komuniste ter je rekel v svojem govoru: — To, kar je danes v državi Rhode Island, ni tekstilni štrajk, pač pa prava komunistična revolta. Ena oseba je bila že usmrčena, več pa težko poškodovanih. Škoda, povzročena na lastnini, je ogromna. Kakor je bil generalni štrajk v San Franciscu komunističnega značaja, tako so tudi tukajšnji izgredi boljševiškega izvora. Komuniste moramo tukaj tako poraziti kot so bili poraženi v San Franciscu. Na vsak način je treba napraviti razliko med postavnimi odredbami pravih štrajkarjev ter med delovanjem komunističnih agitatorjev.

HYDE PARK, N. Y., 13. septembra. — Če se bodo nemiri v Rhode Island nadaljevali, bo zasedlo državo zvezno vojaštvo.

Predsednik Roosevelt je kot vrhovni poveljnik ameriške armade izjavil, da bo poslal v najmanjšo izmed 48 držav zvezno vojaštvo, če se bodo nemiri nadaljevali.

WASHINGTON, D. C., 13. septembra. — Gen. Douglas MacArthur, šef generalnega štaba zvezne armade, sestavlja načrte za "okupacijo" Rhode Islanda.

Pa tudi "šef generalnega štaba" stavkarjev, Fr. J. Gorman, ne drži rok križem. Včeraj je pozval governerje onih držav, v katerih je izbruhnila stavka, naj zaščitijo delavce, ki se bore za boljše plače in boljše delovne pogoje.

— Nihče naj ne misli, da so strokovno organizirani delavci povzročitelji sedanjih sporov. Ne, organizirani delavci so žrtve teh sporov. Izgredi niso bili in nikdar ne bodo v programu United Textile Workers. Vsi člani so pozvani, naj se pokore postavam. Da je prišlo do nemirov, je treba pripisati v prvi vrsti fabrikantom, ki sovražijo delavce iz dna srca.

Gorman je opozoril javnost na dejstvo, da so fabrikantje zavrnili mirovne pogoje štrajkarjev.

— Toda štrajk se nadaljuje, — je dostavil. — Milica je streljala na naše ljudi, ki so se pa dobro zadržali. Jaz poznam tekstilne delavce. Jaz sam sem eden njih. Vzdržali bodo, kajti pravica mora zmagati. Governerje pozivam, naj baš tako skrbno ščitijo delavce kakor ščitijo delodajalce. Postava nam dovoljuje postavljati pikete, in te pravice se bomo v polni meri poslužili.

Mussolini kritizira Roosevelta

DEMOKRATJE SO SI SVESTI ZMAGE

Demokratični voditelji v Washingtonu pričakujejo veliko večino. — New Deal je zmagal skoro povsod.

Washington, D. C., 13. septembra. Demokratična stranka napoveduje pri kongresnih volitvah, pri katerih bo "New Deal" igral važno vlogo, splošno zmago. Izid primarnih volitev v posameznih državah je za demokrate tako povoljen, da opravičeno upajo, da bosta senat in kongresna zbornica prihodnje leto po veliki večini demokratska.

Posebno značilno je, da morejo demokrati celo v onih državah, ki so bile vedno republikanske kazati na velik uspeh.

Izmed 30 demokratičnih kongresnikov, ki so v torek iskali zopetno izvolitev, sta izgubila samo dva, namreč C. M. Weideman in Harry W. Musselwhite v Michiganu.

Vrašanje, ako je New Deal našel milost pri volilcih, se potrjuje. Skoro v vseh krajih je ta problem igral poglavitino vlogo in iz izida je mogoče razvideti, da ni nikjer najti zahteve po starem redu.

Zopetno nominiranje governerja države Maine Alberta C. Ritchieja je skoro zagotovljeno. V Coloradi pa je Miss Roche, ki lastuje več rudnikov, najbrže izgubila svojo igro kot kandidatinja za governersko mesto.

DOBIČEK PRI MUNICIJI

Washington, D. C., 13. septembra. — Senatni odbor za municijo je pri sedanji svoji preiskavi dognal, da je du Pontova tovorna za municijo v svetovni vojni od leta 1919 do 1919 prodala municije za $1.245,000,000.

V tej zadevi je bil zaslišan predsednik Du Pontove tovarne Pierre du Pont, ki je priznal, da je prvo leto vojne leta 1915 prodal municije za 323 milijonov dolarjev.

MACHADO NE BO IZROČEN

Havana, Kuba, 12. septembra. — Dominikanska vlada je odklonila zahtevo kubanske vlade, da ji izroči bivšega kubanskega predsednika Gerarda Machado.

Kubanski zunanji minister dr. Cosme del a Torriente je v svojem kabinetu sporočil, da je dominikanska vlada označila Machadove zločine za politične, vsled česar ima po pogodbi s Kubo pravico odkloniti njegovo izročitev.

Pred dvema mesecema je kubanska vlada odklonila izročitev podpredsednika v prvi Trujilovi vladi, Raf. Estrella Urena, ki sedaj živi v Havani. Tedaj je kubanska vlada tudi odločila, da so Urenovi zločini politični in ga iz tega vzroka ne izroči.

POSTAVA IZ DRŽAVLJANSKE VOJNE DRŽI

Demonstrantje se morejo eno uro po svarilu umakniti. — Župan je ukazal, da oproščeni zapuste mesto.

Passaic, N. J., 13. septembra. — Postava, ki je bila uveljavljena zaradi demonstracij in glasnih zborovanj med državljansko vojno, je prišla na policijskem sodišču v Passaicu do veljave ter je bilo na njeni podlagi oproščenih sedem aretiranih piketov. Kot je policijski sodnik Charles Darmstatter zarjeval, imajo udeleženci kake demonstracije ali nepostavnega zborovanja po postavi iz časa državljanske vojne po policijskem svarilu eno uro časa umakniti se, predno morejo biti aretirani. Policisti, ki so pred Botany predilnico aretirali pikete, so jih že zaprli po 15 minutah. Policijski sodnik Darmstatter je obdolžence oprostil s poveljem, da takoj zapuste Passaic. Po ukazu župana mora tudi 300 piketov takoj zapustiti mesto.

Župan Johnson ne priznava pravice, da bi bili postavljeni piketi pred tovarne, v katerih je stavka. V zadevi Botany predilnice je župan Johnson prejel prošnjo s 3000 podpisi uradnikov predilnice, da pošlje policijo za varstvo delavcev. Izjavili so, da so zadovoljni s plačami in delavskimi razmerami v tovarni ter so prosili policijsko varstvo proti nadlegovanju piketov.

Zato je župan Johnson naročil policijskemu komisarju J. McCarthyju, da pošlje vso policijsko silo ob 5 zjutraj pred tovarne, da prežene pikete, ki so bili "importirani" iz Cliftona.

PRIPRAVE ZA POROKO

Pariz, Francija, 13. septembra. — Grška princesa Marina in njen ženin angleški princ Jurij sta prišla v drugem razredu iz Monakovega, da nakupita poročno obleko.

Vsakdo je bil začuden, ko sta princ in princesa izstopila iz železniškega voza drugega razreda.

Kmalu po svojem prihodu v Pariz se je princ Jurij z aeroplanom svojega brata waleškega princa odpeljal v London, od koder je odpotoval v Balmoral na Škotskem k svojim starišem, da se ž u njimi pogovori zaradi poroke.

Princesa Marina je ostala v Parizu, da si nabavi obleko ter se bo v nedeljo sestala s svojim zaročencem v Londonu.

Pred svojim odhodom v Balmoral je princ naročil v Londonu zaročni prstan za svojo nevesto.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

POGODBA MED JUGOSLAVIJO IN MADŽARSKO

Napetost med obema državama je ponehala. — Skleniti je mogoče vsako pogodbo brez političnega ozadja.

Budimpešta, Ogrska, 13. septembra. — Med Jugoslavijo in Ogrsko je bila sklenjena trgovska pogodba, ki vsled česar je ponehala napetost, ki je vladala med obema državama zaradi dogodkov na meji letošnjo spomlad.

Zadnje štiri mesece Jugoslavija in Ogrska nista imeli trgovske pogodbe. Novo pogodbo, ki je bo ostala v veljavi do konca leta 1935, splošno smatrajo za pričetek nove dobe izboljšanih razmer med obema državama.

Tako jugoslovanski kot ogrski krogi so mnenja, da ta pogodba dokazuje, da imajo pogajanja v srednji Evropi vedno uspeh, ako se vodijo brez političnega ozadja.

Posebno jugoslovanski politiki so prepričani, da je mogoče skleniti slične pogodbe med vsemi podonavskimi državami, ako pri pogajanjih odpade vsaka politika.

FRANCIJA JE ZA ZVEZO Z VZHODOM

Nemčija ne bo pristopila v zvezo. — Francija bo brez Nemčije delovala za zvezo držav.

Ženeva, Švica, 13. septembra. — Ne oziraje se na to, da je Nemčija naznanila, da se ne pridruži zvezi vzhodnih držav, bo Francija še dalje delovala na to, da pride do take zveze med državami.

Francija ne more opustiti tega načrta, ki določa medsebojno pomoč držav. Nemčija je poleg enakosti v orožju zahtevala, da se medsebojna vojaška pomoč izbriše iz pogodbe, toda Francija Nemčiji ne privoli enakosti v orožju in ji je tudi mnogo na tem ležeče, da se sklene med državami vojaška zveza, po kateri bi bile države obvezane skupno nastopiti z vojaško silo proti državi, ki bi skušala kaliti mir. S tem bi bila sklenjena vzhodna locarnska pogodba, ki bi jamčila za mir na vzhodu, kakor jamči za mir ob Reni zapadna locarnska pogodba.

Francija hoče sedaj skleniti vzhodno zvezo med Rusijo, Čehoslovaško in baltiškimi državami. V tej zvezi bi bila tudi vključena Poljska, ako bi se ji hotela pridružiti.

Neko zanesljivo poročilo pravi, da namerava Mala antanta poslati kot svojega zastopnika v Rim čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Edvarda Beneša, ki bo skušal doseči kak sporazum med Malo antanto in Italijo, Avstrijo in Ogrsko. Največja težava za Beneša bo pripraviti Ogrsko do tega, da opusti svojo zahtevo za premembo trianonske mirovne pogodbe.

ROOSEVELTU SE ŠE NI POSREČILO DOSEČI ŠTIRIH GLAVNIH CILJEV

MILAN, Italija, 13. septembra. — "Il Popolo d' Italia", ki je glasilo italijan. ministrskega predsednika Mussolinija, pravi, da se predsedniku F. D. Rooseveltu še ni posrečilo doseči štirih glavnih ciljev, ki si jih je zadal, ko je nastopil najvišji urad v deželi.

V isti sapi dostavlja Mussolinijevo glasilo, da bi bilo zaenkrat še prezgodaj govoriti o izjalovljenju Rooseveltove politike.

Splošno se sodi, da je dotični članek napisal sam Mussolini.

— Rooseveltove ideje — je rečeno v članku — niso niti fašistične niti komunistične. Kdor pa prečita Rooseveltov govor, ki ga je imel dne 4. maja 1933 pred trgovsko zbornico Združenih držav, pride nehote do zaključka, da je Roosevelt precej navdahnjen s fašističnimi idejami.

— F. D. Roosevelt je sklenil zmanjšati oboroževanje, znižati tarifne pristojbine, stabilizirati valuto ter utrditi prijateljske odnošaje z drugimi državami. Niti enega teh ciljev pa ni dosegel in se je celo oddaljil od njih.

— Narodi se ne razorožujejo, pač pa oborožujejo, tarifne pristojbine so se po vsem svetu povečale, na denarnem trgu vlada velika negotovost, med narodi ni zaupanja, pač pa mržnja in zavist.

— S tem pa seveda še ni rečeno, da se je Rooseveltov poskus izjalovil. Eksperiment še ni zavržen. Treba bo počakati.

PERSHING 74 LET STAR

Pariz, Francija, 13. septembra. — Na predvečer svojega 74. rojstnega dne je general Pershing rekel, da je njegovo zdravje sijajno.

Kakor vsako leto, je bil Pershing tudi to poletje v Franciji kot predsednik ameriške komisije za vojne spomenike. Ob tej priliki se je tudi nekaj časa mudil v kopališču v Vittel.

HIMEN.

Jutri popoldne se bo poročil v Plainfield, N. J., Mr. Andrew J. Ferenchak, Jr., z Miss Jeanette Cvetkovich. Ženin, ki je arhitekt po poklicu, je sin ugledne in spoštovane družine Mr. Andreja J. Ferenchaka, dočim je nevesta hči Mr. in Mrs. John Cvetkovicha, ki sta zelo spoštovana in priljubljena med tamkajšnjimi rojaki in tujerodci vsplošnem. Mlademu paru želimo obilo sreče.

STARA MATI REVOLUCIJE JE MRTVA

Grofica Breškovskaja je obrnila plemstvu hrbet. Bila je 23 let v izgnanstvu v Sibiriji.

Praga, Čahoslovaška, 13. septembra. — "Stara mati ruske revolucije", grofica Katarina Breskovskaja je umrla v Pragi v starosti 90 let.

Grofica, ki je obrnila plemstvu hrbet, da se bori proti carju, je umrla na svojem domu blizu Prage. 21. avgusta je bilo naznanjeno, da njen konec ni več daleč. In bivši ruski ministrski predsednik Aleksander Kerensky je takoj prihitel k njeni smrtni postelji iz Pariza.

Ves svoj vpliv v Rusiji je izgubila, ko je padel Kerensky in so boljševiki prevzeli vlado.

Zaradi svojega revolucijonarnega delovanja je preživela 23 let v izgnanstvu v Sibiriji.

Rojena je bila leta 1844 kot hči poljskega grofa in je postala revolucijonarka s svojimi 26 leti. Leta 1919 je po padcu Kerenskyjeve vlade prišla v Združene države, ker ji pod vlado Ljenina in Trockega ni bilo zdržati v Rusiji.

V hiši svojih starišev je imela najboljšo izobrazbo, toda žalostni položaj in nevednost kmetskega prebivalstva sta na njo tako zelo vplivala, da se je pridružila revolucijonarni skupini v Kijevu.

Oblačila se je kot kmetica, je živela med reveži ter je ponarejala potne listine, da je mogla potovati iz kraja v kraj ter je razširjala revolucijonarno propagando.

HITLER JE ZA MIR

Berlin, Nemčija, 13. septembra. — Državni voditelj Hitler je svečano posvetil Nemčijo za mir.

Ko je sprejel diplomatske zastopnike v predsedniški palači, jim je rekel:

— Neizpremenljiv cilj moje politike je, napraviti Nemčijo za trdnjavo miru. Ne moč, ne sila ne sme določevati odnošaje med narodi, temveč duh enakosti, kakor tudi spoštovanje eden do drugega, posebno z ozirom na delo in dosego drugega.

Posebni oddelki policije so stali pred predsedniško palačo, da so vzdrževali red med množico, ki je opazovala prihod in odhod 60 diplomatov.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation).

Frank Sakser, President — L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—3878

VOLITVE V DRŽAVI MAINE

Običajno je, da se po vseh ameriških državah vrše volitve prvi torek meseca novembra, edinole država Maine je izvzeta. V Maine se vrše dva meseca prej.

Tem volitvam posveča ameriška javnost veliko pozornost. Neštetokrat se je že namreč izkazalo, da izpadejo novemberske volitve tako kot izpadejo dva meseca prej v tej državi.

Republikanci so se podali z vso vnemo na delo. Na vse kriplje so agitirali proti Rooseveltovi administraciji ter devali v nič njene dosedanje uspehe.

Pa kaj se je zgodilo?

Demokratski governer Brann, ki je bil leta 1932 izvoljen le z majhno večino, je letos porazil svojega republikanskega nasprotnika s 30,000 glasovi večine.

V dveh kongresnih okrajih sta zmagala demokratska kandidata, dočim se je republikanski senator Hale le s težavo preril skozi.

Pa še nekaj. Država Maine je bila največja suhaška trdnjava. Suha je bila že od leta 1884, pri zadnjih volitvah pa se volilci toliko izpametovali, da so državno prohibicijo odpravili.

Če je izid volitev v Maine res odločilen za izid novemberskih volitev, se torej demokratom ni treba zaenkrat še ničesar bati.

RUSKA TRGOVINA

Od priznanja sovjetske Rusije so ameriški industrijalci pričakovali velikanski dobiček, kajti Rusija potrebuje za več sto miljonov dolarjev ameriških izdelkov.

Toda do sedaj se ta trgovina ni prav nič izboljšala. Za to sta dva vzroka. Prvi vzrok je ruski dolg Združenim državam, drugi vzrok pa je kredit, katerega želi dobiti Rusija v Združenih državah.

Ko so boljševiki strmoglavili Kerenskega, so zaplenili vse domače in tuje premoženje v svojih mejah. Ameriško zaplenjeno premoženje se ceni na $60,000,000.

Predno so prišli boljševiki do vlade, je bilo v Ameriki za $97,000,000 ruskih bondov, ki so po revoluciji izgubili vso veljavo. Združene države stavijo ruski dolg na $350,000,000. Boljševiki pa so odklonili priznati ta dolg. Sovjeti tudi ne priznajo Kerenskijevega dolga, češ, da sovjeti niso prejeli nikakega posojila in še več, da je bilo to posojilo porabljeno za vojno proti njim. Vsled tega sovjeti trdijo, da za ta dolg nimajo niti postavne, niti moralne obveznosti.

Združene države pa zavzemajo drugačno stališče. Mednarodno pravo priznava, da vlade prihajajo in odhajajo, toda dolgovi ostanejo, dokler niso plačani.

Pri vsem tem pa, da se Rusija protivi plačati ta dolg, vendar priznava, da je potrebno zaradi daljših odnošajev in zaradi trgovine, da pride glede tega dolga med obema državama do sporazuma.

Sovjeti želijo naglo izvršiti svojo drugo petletko. Za to pa potrebujejo lokomotive, železniške tračnice, razne železne izdelke itd. Ako pa hočejo vse to kupiti, potrebujejo dolge kredite in da to doseže, so pripravljeni poravnati te zahteve.

Tozadevna pogajanja so se pričela v Moskvi, ko je prišel ameriški poslanik Bullitt v Moskvo. Pozneje so bila prenešena v Washington. Bila so prekinjena, pa zopet pričeta in sedaj so zopet na mrtvi točki.

Iz Jugoslavije.

Pustolovski Ljubljančan obsojen v Osijeku.

Pred meseci smo poročali, kako se je 26-letni Ljubljančan Radoslov Čolnik po Slavoniji, Sremu in Banatu izdajal za aristokrata in delil svoje vizitke z naslovom: "Slavko de Krisper grof Castiglioni Puchenstein, Dravograd", obenem je pa sleparil lahkoverneže, posebno med pripadniki adventistične sekcije in mnoge ogoljufal za prav visoke vsote, končno je pa sedel v Osijeku pred sodiščem in za svoje podvige sprejel tri leta ječe za nagrado.

Fant je še kot dečko pobegnil od doma in se klatil po Sloveniji, končno je pa pobegnil v Italijo, kjer se je že v Gorici predstavljal za grofovskega sinu in slepari. Pripovedoval je, da gre v semenišče ter je tudi z obljubami, da postane župnik, marsikaki ženici izmamil denar. Tako je delal tudi v Jugoslaviji, in sicer najprej v Bosni, kjer je prestopil tudi v mohamedansko vero. Kot Salih efendija Čolnik je dobil službo v muslimanski sirotišnici v Sarajevu, vendar je pa to službo izgubil zaradi lopovstev in se podal v Slavonijo. Že l. 1928 se je pojavil v Vinkovcih z naslovom grofa Krisperja. Nato je pa šel v Mitrovico, kjer je varal dalje. V Vinkovce je prišel s priporočilom sekte "duhovničarjev" iz Rajiča, h kateri je tudi pristopil. Pripovedoval je, da je bil v nekem katoliškem samostanu, kar je dokazoval s staro kuto, je pa od tod pobegnil in se zato mora skrivati, ko je dobil denar od sekte in posameznikov, se je od sekte dal tudi krstiti, varal še nadalje kot grof, a svoje listine je žigosal s pečatnikom: Prezidente pontifice tribunali Labacoi. Izdajal se je za veleposestnika, obenem je pa opeharil tudi neko Nemko na račun ženitve za 2000 dinarjev. S poroko ni bilo nič, ker Nemka ni hotela pristopiti v njegovo vero. V Osijeku je iskal, kjer bi kupil zemljišča za 2,000,000 Din. Pri tem se je pa skrival pri adventističnem propagatorju Medošu. Odtod je pobegnil v Samatovce spet k adventistom, a Medoša so zaprli. Ko so Medoša spet izpustili, je poiskal "grofa", in zahteval 10,000 Din, da ne izda njegovega skrivališča. Čolnik je pa skočil v prvi vlak in se skozi Zagreb odpeljal v Slovenijo, kjer so ga v Kočevju končno prijeli in poslali v Vinkovce, končno pa v Osijek. Pri sedanji razpravi je pustolovec vse priznal, razen nekaterih malenkosti ter je bil obsojen na tri leta ječe in pet let izgube častnih pravic.

Samomor bosanskega milijonarja.

V Orašju si je nedavno končal življenje večkratni milijonar Islam beg Vejsilović.

Agrarna reforma mu je vzela obširna zemljišča in to ga je spravilo iz ravnotežja. Kar mu je bilo še ostalo, je polagoma prodajal. Udal se je pijači, da je dobil končno delirium tremens. Nekega dne je skočil v Savo in utonil. Mož je bil zadnji potomec te bogate begovske rodbine.

Zagrebški klobučar, ki ima pet žen.

Na železniški policiji so zasliševali klobučarja Ivana Tubikanca, ki ima pet žen. Najprej se je oženil z 22-letno Ljubo Sašičevo, druga njegova žena je bila Anka Pintarič, tretja Julka Pokupjec, četrta Anka Škofjanec, peta pa Ruža Balažič. Vse je tudi opeharil za denar in ko so na policiji tarnale, se jim je smejal.

Strašna osveta mladega moža.

V Dubovici pri Varaždinu je Franjo Ferenčak zadavil svojo ženo Micko. Po vasi se je šušljalo, da ima Ferenčakova žena druge. Mož je dobival anonimna pisma, ni pa mogel dognati, ali mu je žena res nezvesta. Dolgo je mirno prenašal te vesti, končno je pa povabil ženo na podstrešje, kjer jo je začel pretepati, da bi mu priznala nezvestobo. Ker ni mogel spraviti resnice z nje, jo je zgrabil za vrat in zadavil. Videč, da je mrtva, je bridko zaplakal in ostal dolgo pri svoji žrtvi, potem je pa odšel na orožniško postajo in povedal, kaj je storil.

Samomor je napovedala.

Te dni je vrgla Slavica Kostanjšek v Zagrebu iz tramvaja tri pisma, eno naslovljeno na Ivico Klemena, drugo na njegovo mater, tretje pa na policijo. Slavica pravi v pismih, da se je naveličala življenja in da gre v Savo. Očividno gre za nesrečno ljubezen. Dekle je brez sledu izginilo.

"Stanovanje" nosečega dekleta za 50 Din mesečno.

Na Tratinski cesti v Zagrebu stanuje v baraki noseče dekle in plačuje 50 Din mesečno, da sme prenočevati v drvarnici. Spi na stari slamnjači, kjer bo najbrž tudi porodila nezakonskega otroka, a v mestu je vse polno humanitarnih društev, ki se trkajo na prsa, češ, koliko store za trpečega bližnjega.

Mož, ki je imel 36 vnukov in 24 pravnukov.

V vasi Praznice na otoku Braču je umrl te dni Tomo Buvinovič, star 92 let. Mož je imel 36 vnukov in 24 pravnukov.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.50	Din. 100	Za $ 9.35	Lir 100
$ 5.35	Din. 200	$18.30	Lir 200
$ 7.50	Din. 300	$44.50	Lir 500
$12.25	Din. 500	$88.20	Lir 1000
$21.25	Din. 1000	$176.—	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo $ 5.— morate poslati	.....	$ 5.75
$10.— " "	.....	$10.85
$15.— " "	.....	$16.—
$20.— " "	.....	$21.—
$40.— " "	.....	$41.25
$50.— " "	.....	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Nazaj k "garanju"

POČITNICE so končane. Šle so brezskrbne ure na solncu . . . na prostem . . . v svežem zraku.

Ni pa konec čvrstosti, ki sle jo pridobili na počitnicah! Saj je ne boste izgubili, kaj ne, da ne? Toda dosti ljudi jo izgubi. Zato ker začno živeti in jesti kakor prej.

Vrnite se k hišnemu delu. Vrnite se v zatohli stari urad. Ne vrnite se pa v staro oslabelost. Vzdržite svojo zalogo energije, s tem da jo NALOŽITE V MLEKO. Najmanj 2 časi na dan.

Čemu? Mleko vsebuje praktično vse snovi, ki so potrebne za pravilno vzdrževanje vašega telesa. Proteine, vitamine, kovinske soli. Mleko se približuje najbolj popolni hrani, ki jo morete kupiti za denar. Vsledtega ga pijte več. Je dobro za vas!

ČUDNA SO POTA USODE

Mnogo prahu je dvignila med gospodo madžarske prestolnice zgodba lepe plesalke Laure Bokodyjeve. Zgodba se je pričela pred dobrimi 10 leti. Laura je bila hči premožnih, uglednih staršev. Že v zgodnji mladosti se je navduševala za plesno umetnost in hotela ji je posvetiti vse svoje življenje. Toda starši so smatrali ime Bokody za preveč uglednim, da bi ga mogla nositi poklicna plesalka. Tako je naletela hči na nepremagljiv odpor staršev, ker jo je pa plesna umetnost tudi tako mikala, da se ji ni mogla odreči, je kratkomalo pobegnila od doma. S seboj je vzela samo dragocen rodbinski nakit. V pismu se je poslovila od domačih in jim sporočila, da je njeno hrepenenje po plesni umetnosti močnejše od odpora neizprosnih staršev.

Več let niso domači vedeli, kaj je z njo. Zaman so jo starši iskali, zaman jo je brat pozival, naj se vrne, ko je težko zbolela mati, kmalu za njo pa še oče. Laura ni na nobeno pismo in na noben poziv odgovorila. Mater in očeta je hčerina odločitev tako potrla, da sta kmalu umrla. Vse premoženje je podedoval sin. Pa tudi z njim se je usoda čudno igrala. Robert Bokody je z nesrečnimi špekulacijami zapravil vse, kar so mu bili zapustili starši. Prebijal se je skozi življenje, kakor je vedel in znal. Končno ga je zanesla usoda na demantna polja Južne Afrike, kjer se je pa njegov položaj obrnil na bolje. V Pretoriji se je bil zaposlen kot delavec v demantnih rudnikih in kmalu je prihranil toliko denarja, da si je kupil v Natalu hotel. V njem si je uredil tudi igralnico in v tej igralnici se je zopet prekrižala življenjska pot brat in sestre, ki sta se bila ločila v Budimpešti.

V igralnico je prišel nekega dne Portugalec iz Zanzibara, da bi poskusil svojo srečo. Ni imel sicer denarja, pač pa je ponujal dragocen nakit. Svetovali so mu, naj se obrne na lastnika hotela. Tako je tudi storil in ko je odprl pred njim škatuljo, je Robert Bokody ostrmel. Zagledal je namreč nakit svoje rodbine, ki ga je bila vzela s seboj njegova sestra Laura, ko je pobegnila od doma. Robert je vprašal Portugalca, odkod ima nakit. Bil je tako razburjen, da se je komaj premagoval. Portugalec mu je zatrjeval, da je prišel do nakita na pošten način. Začel mu je praviti, kakšno pustolovščino je doživel v Abesiniji. Tam mu je baje neki zamorski deček v šotoru prodtaknil listek papirja; na njem je bila napisana obupna prošnja za pomoč. Deček ga je odvedel po ovinkih v harem, kjer so s silo držali belo dekle. Ubogo dekle ga je milo prosilo, naj ji pomaga iz harema, iz tega pekla abesinskega rodbinskega življenja.

Portugalec je več tednov skrbno pripravljal ugrabitev. Če bi se mu ugrabitev ne bila posrečila, bi jo bila oba pošteno plačala v deželi, kjer je bila predaleč pomoč civilizacije in preblizu kruto običajno pravo primitivnega ljudstva. Toda ugrabitev se je posrečila. S tem pa zadeva še ni bila urejena. Skozi pragozdove in pustinje sta bežala Portugalec in Laura Bokody pred osveto razjarjenega lastnika harema. Po dolgi, nevarni in naporni poti sta prispela končno v Johannesburg, kjer je Laura dala rodbinski nakit Portugalcu v znak hvaležnosti, da jo je rešil. Končno je Portugalec Robertu povedal, da živi njegova sestra v Johannesburgu, kjer ima bar.

Robert se je takoj odpeljal v Johannesburg in izkazalo se je, da je govoril Portugalec resnico. Brat in sestra sta se po dolgih letih burnega življenja zopet srečno našla. Mnogo sveta sta prepotovala oba in marsikaj sta doživela. Laura pa ni vedela, da so jo starši in brat klicali domov. Nobeno pismo je ni doseglo. Marsikaj sta si imela brat in sestra povedati. Zdaj je morda burna pot njunega življenja končana, oba sta premožna in vrniti se name ravata v Budimpešto.

Cena DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo
ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO

$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in znaotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Peter Zgaga

SLABA SKUŠNJA.

Človek premišlja, ugiba i dela načrte, kako bi se izkopa iz te nesrečne mizerije, pa n kdar prave ne pogrunta.

Večkrat se mu nudi prilika taka ali taka, pa je običajn precagov, da bi jo zgrabil z rep, če je že za glavo ne more

Treba je namreč velike pre vidnosti.

Zadnjič sem srečal rojaka ki me je zaupno vprašal, če l kupil srečko irske loterije.

— Kaj? — ga nahrulim nie kaj prijazno — srečko irsk loterije? Križ božji, kaj še n veš?

— Kaj bi vedel? Kako bi ve del? — je začudeno pogledal.

— Ali ti ni znana najnove ša novica?

Ker res ni vedel, sem mu ja pravično in pošteno razložil:

— Vsi tisti Slovenci, ki s kupili to poletje irske srečke so vrgli denar stran. Vse nj hovo upanje je zastonj, vse nj hove nade bodo šle po vodi.

Gospodje na Irskem, ki re najo konje oziroma dotičn stvar, so si spomladi mislili:

— I no, pa naj še Slovene enkrat zadene. Saj so amerišk posebno pa newyorški Slove ci dobri ljudje.

In zgodilo se je, da je zade enega glavnih dobitkov nek naš rojak na šesti cesti.

Po enem tednu se je pa izka zalo, da ni zadel dotičnik, pa pa njegov nečak.

Koj se je oglasil tretji, ki j zatrjeval, da mu morata dat dotičnik in njegov nečak pole vico dobljene vsote.

Advokati so našpičili uše sa, češ, zdaj pa bo nekaj.

Vsi trije so najeli advokate in eden se je celo na Irsko po dal kolektat, pa so mu tam po vedali, da zaenkrat nimajo ča sa in da morajo priti vsi trij s svojimi advokati, potem d bo pa irsko sodišče odločilo komu dobitek pritiče, če sploh komu pritiče, in bo veliko sit nosti, ker je stvar tako zage netna kakor sveta Trojica. E sam dobitnik mora biti, pa s trije in vsi trije bi bili radi e sam.

Irske oblasti so odločile, d bodo denar izplačale, toda n vedo kdaj in ne komu in j sploh pri loterijski komisiji n Irskem taka zmeda, kakoršn ni povzročila Ircem niti angle ška vlada v vsej dolgi in kr vavi irski zgodovini.

Kako se bo stvar končala, š ni znano, nekaj je pa gotovo

— Irska loterija noče nikda več imeti takšnih sitnosti, ko jih je imela in jih ima z naši mi tremi downtownskimi ro jaki.

In zato se bodo vbodoče dr žali na Irskem načela:

— Naših glavnih dobitkov naj bodo deležni ljudje, ki s dajo kaj dopovedati, ki se daj pogovoriti in si znajo, če n drugače, tudi prijateljsko raz deliti med seboj težke tisočake ki so jih zaslužili z največjo lahkoto.

Irski konjički bodo še ved no ronali, toda irski loterijsk odbor ni osel, da bi hodil dva krat na led.

Na led so ga samo enkra spravili downtonski rojaki drugič pa ga ne bodo več.

Raje podero vse špitale in pošenkajo irskim farmerjem vse konje-dirkače kot da bi še enkrat pustili newyorškemu Slovencu glavni dobitek zadeti.

Pod nobenim pogojem ne, za ves svet ne!

In zastrantega je, kot sem rekel, denar za srečke proč vržen.

Z vsakim newyorškim Slovencem, ki ima srečko, stavim kolikor hoče, da ne bo zadel.

Go ahead! Stavite z menoj magari sto proti eni, jaz sem pripravljen. Manjka mi namreč denarja za grozdje...

Kakšno razliko dodatna smetana lahko stori!

Borden's GOLDEN CREST

V RAVNO treh mesecih je Borden's Golden Crest dobil posebno mesto v tisočerih in tisočerih domovih. Tajna tega bolj okusnega mleka je **dodatna smetana.** In vzrok te dodatne smetane je, ker je bilo več tisoč posebnih "smetano proizvajajočih" krav dodanih Borden's Grade A mlečnim čredam samo od začetka leta. Poleg tega se je Bordenov štab živinozdravnikov povečal, da se omogoči večkratno preiskovanje krav, in farmerju je plačana posebna nagrada za to bogatejše mleko. Poskusite Golden Crest sami. Njegova posebna smetanost in bogat, prijeten okus ne stane ta nič več kot redno Grade A Mleko.

POMNITE—DODATNA SMETANA V GOLDEN CREST VAM BO PODALJŠALA POČITNIŠKO ZDRAVJE.

Več Smetane— napravi boljšega za rastoče otroke

Več Smetane— mu izboljša okus

Več Smetane— brez posebnih stroškov

Naprodaj samo v posebni Golden Crest steklenici z rdečim in zlatim pečatom.

BORDEN'S FARM PRODUCTS COMPANY, INC.
110 Hudson Street, New York, Phone WAlker 5-7300 or your local branch

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

20:3

— Da, Marjana Vauthier... Tako se piše. Spominjam se tega imena, ki sem ga često izgovoril vpričo visokih gospodov, predno sem izposloval tej nesrečnici pomilostitev... In to pomilostitev...

— Je porabila za to, da bi pripomogla do svobode tisti, ki sama ni mogla prositi, naj se je usmilijo, ker je bila nedolžna.

Zdravnik je imel med tem pogovorom na videz miren, v resnici je pa vse kipelo v njem. Ni prikrival, da se bliža trdnemu boju proti strastnemu in neizprosnemu uporniku.

Zdelo se mu je tudi potrebno ponoviti nasvete, ki jih je bil že dal vitezu.

— Vse je odvisno od vas, ali se uklonite ali ne.

Vitez je dvignil glavo.

—Kaj hočete tik pred začetkom pokvariti uspeh mojega podjetja, ki hočem zanj pridobiti še nekoga drugega? — je vzkliknil zdravnik.

In ne da bi čakal na odgovor je nadaljeval:

— Ne, nikakor ne. Nasprotno, trdno sem prepričan, da si boste na vse načine prizadevali pomagati mi... No torej, najboljši dokaz vaših namenov, ki jih pričakujem od vas, je, da na videz brez ugovora sprejmete nauk, ki se vam nedvomno pripravlja. Potem boste pa čim manj zapuščali grofovo palačo. Potrebno je, da ostanete po možnosti ves čas pri bolni grofici.

Vitez se je zdrznil.

— Zanesem se v polni meri na vas, na vašo prevdarnost in odločnost, — je pripomnil zdravnik.

In da bi povsem pregovoril viteza, je dejal:

— Jaz grem ta čas pripravit našo drago mlado prijateljico na nič manj kočljiv korak.

— Tudi pri gospodu grofu.

— Seveda.

Vitez je hotel še nekaj vprašati, toda zdravnik mu ni dal potrebnega časa.

— Odhajam, — je dejal, — s popolnim zaupanjem, da boste znali stopiti pred grofa tako, kakor je treba.

Segel je vitezu v roko in ga pustil samega v kočiji.

Vitez je ostal zatopljen v svoje misli in neprestano sta mu stali pred očmi grofičina in Henrikina podoba v sobici siromašne delavke.

Ko se je voz končno ustavil pred vrati palače policijskega ravnatelja, se je Roger zdrznil kot da se je prebudil iz globokega sna. Kar se je zopet zavedel, kje je.

— Povejte mojemu stricu, da sem tu, — je dejal slugi.

— — —

Doktor Hebert je bil sklenil dostojno zaključiti ta dan velikih dejanj.

Zadati je hotel glavni udarec, izrabljajoč priliko, ko dobi grof od viteza nekakšno zadoščenje.

Priti o pravem času, v tem je bilo zapopadeno vse. Ali bi mu pa ne kazalo pripraviti igralce zasnovanega prizora in naučiti jih, da bodo dobro znali svoje vloge?

Doslej še nobena izmed obeh sirot ni imela pojma o vlogah, ki so jim bile dodeljene. Zdravniku se je bilo posrečilo pomiriti ju. Prepričan je bil, da pojde vse gladko in da ga bosta ubogali.

Henrika mu je morala biti v veliki meri hvaležna za svojo svobodo in zato je bilo jasno, da ga bo ubogala.

Poleg tega mu je bila znana tajna njenega srca; ravnal se bo po tem in jo spomnil na viteza, če bi se morda hotela upreti.

Kar se tiče druge, je bila stvar drugačna. Slepa sirota ki ni vedela za ljubezen viteza de Vaudreya do sestre Henrike, ni mogla biti obveščena o nagibih, ki so vodili k aretaciji nedolžne.

Ubogemu otroku, ki so ga že lastne nadloge tako teple, je bilo treba prizanašati. Obvestiti jo o bridki usodi njene sestre bi pomenilo tvegati nevarnost, da zadene ubožico nov grozen udarec.

Toda, povejmo to takoj, čeprav je zdravnik jasno gledal v bodočnost, ne da bi mu bilo znano, kaj veže Luizo in grofico, ni mogel slutiti globokega vpliva, ki ga je imel na bolno grofico pogled na slepo dekle.

Zdravnik je sklenil izrabiti tudi ta vpliv in Luiza naj bi samo branila nedolžno grofico pred policijskim ravnateljem.

Spoznal je, da bi ona gotovo znala omehčati njegovo strogost in vzbuditi v njem zopet plemenita čuvstva, ki jih je bila zatrla divja jeza.

Zdravnik ni slutil, da bo s tem, da poskusi oprati Henrikino čast, dvignil zaveso, zakrivajočo tajno Luizinega rojstva. Drugače bi si bil premislil seči po njenem posredovanju. Poiskal bi bil drugo sredstvo, da bi izposloval od policijskega ravnatelja pomilostitev Henrike Gerardove.

In ne da bi vedel za tajno je torej odšel brez najmanjšega oklevanja k obema sirotama, da bi jima povedal, da je napočila odločilna ura in da bi jima pojasnil, kaj pričakuje od njune pomoči.

Ta čas, ki se je bližal domu, sta sedeli Henrika in Luiza v sobi kraj zdravnikovega kabineta. Kot skrben oče je hotel imeti zdravnik obe svoji varovanki vedno pri sebi. On, star samec, se je pa tudi kmalu privadil novi vlogi družinskega očeta.

Vedno, kadar je moral oditi z doma, pa naj bo k bolnikom ali v bolnico, kjer je bil šefzdravnik, se mu je zdela ločitev od obeh deklet dolga.

In skrbel je za svoji varovanki očetovsko v nadi, da se bodo njune rane počasi zacelile.

Bal se je zlasti za Henriko, da bi je ne zadel nov udarec. Vedel je, da so zadele prestane muke srce samo in da bo nesrečna žrtev še dolgo čutila posledice udarcev neizprosne usode.

Odkar je bil sklenil oprati Henrikino čast, je večkrat opozoril svojo varovanko, da jo bo prosil, naj stori skupaj z njim drzen korak.

Henrika ga je seveda vprašala, kaj namerava. In pojasnil ji je, da bi utegnil policijski ravnatelj danes ali jutri zvedeti resnico, odkriti zvijačo, s katero ji je bila vrnjena svoboda, nji, nedolžni v resnici, toda krivi v očeh policijskega ravnatelja ki pa je bila v njih že našla milost.

Pri misli, da bi mogla še kdaj pasti v roke svojim mučiteljem ter priti znova med zločinke in vlačuje v Salpetrero, ji je bila strašna.

Ni si pa upala pokazati svoje groze, niti odkrito priznati, kaj ji teži srce.

Pomislila je, da korak, ki ji je govoril o njem zdravnik, morda še ni tako blizu kot je prvotno mislila.

Potem, ko je zagledala pred zdravnikovo hišo viteza de Vaudreya, so pa bile njene misli itak samo pri njem. V njenem srcu je oživelo vse, kar je bila doživela in kar je kdaj upala.

Pomislila je takoj, da vitez ni mogel pozabiti na svojo prisego, da bo premagal vse ovire, ki bi se pojavile na na poti v nujno srečno zakonsko življenje; v srcu je upala, da ji bo zdaj to dokazal.

To je bila neslutena uteha njenemu srcu; obenem si je pa morala priznati, da tako nepremagljivih ovir še nikoli ni bilo med njima.

(Dalje prihodnjič.)

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KRIZA

Na ponovno trkanje odpre služkinja vrata.

"Kaj bi radi?"

"Lepo prosim, je li milostiva doma?"

"Kdo pa ste?.. Da vas najavim"...

"Recite, da je star znanec."

"Kaj želite?" vpraša milostiva.

"Me ne poznate? Spomnite se: pred desetimi leti še je vaš ranjki oče odvažal smeti? Vi pa ste skupno z menoj nosili posode s smetmi na voz"...

"Čakajte málo, dovolj, dovolj."

"Barica! Prinesite mi očala s pisalne mize!" Natakne jih na nos, pogleda prišleca in reče: "Izvolite v kuhinjo. Veste, od te krize človek res že zgublja vid."

"Jaz še ostro vidim," odgovori prišlec.

"Pa vi ste pred kratkim bili že pri nas?"

"Da," odvrne prišlec, "pred dvemi leti."

"In kaj hočete zopet?"

"Hotel sem vas prositi za kakšno ponošeno srajco..."

"O, sedaj vam nikakor ne morem pomagati. Kaj pa mislite? Moj mož je imel 10,000 dinarjev plače, a sedaj so mu jo skrčili na 5000! Poglejte in prepričajte se, kako borno živimo: Za kosilo sem prinesla s trga samo malo šunko—to moj mož silno rad je — nekoliko govedine za juho, surovega masla, sira in še nekaj drobnarije... pa kaj je to?!"...

"Kaj hočete, milostiva, ko so pa take razmere."

"Letos nisem mogla kot po navadi v Nico, temveč sem se morala zadovoljiti z Dubrovnikom. Glejte, moja hčerka je vpisana samo v smučarski klub, pa ima tako veselje za šofiranje — nimamo denarja, da bi ji kupili avtomobil. Če bi ne imeli stanovanja zastonj, ne vem, kako bi sploh živeli. V kavarno zahajamo le vsak drugi večer. Z eno besedo — silno dolgočasno moramo živeti."

"Kaj hočemo!" pritrjuje žalostno prišlec.

"In koliko porabite dnevno vi?" vpraša milostiva.

"Dva dinarja na dan: pol dinarja za kruh, pol za salamo in en dinar za dva deci vina."

"E vidite," odvrne milostiva, "tedaj ni čudno, če nimate srajce... To ne gre! Poglejte, mi sploh ne pijemo vina! Kaj pa mislite? To je vendar luksus! — Torej, nimam mnogo časa... Pridite vsak prvi dan v mesecu in dobili boste za kilo koruzne moke; toda nikar ne pijte vina, sedaj, ko je taka kriza"...

S. S.

DVA ČASTNA POKLICA

Pred sodnijo v Kairu sta se zagovarjala te dni neki krotilec kač in neki dreser opic. Policaj ju je prijel, ker sta pri svojih predstavah na javni ulici med občudujočo množico pobirala denar. Smatral ju je za berača in nadlegovalca ljudi.

"Naš poklic," je dejal krotilec kač v svoj zagovor, "je star in plemenit. Treba je mnogo potrpljena in učenja, preden človek doseže to, kar mora vedeti. Gospod državni pravdnik bi se n. pr. zelo želel mene, če bi na kakšnem jutranjem sprehodu po vrtu hipoma stal pred sikajočo kačo. Kdor smatra poklic krotilca kač za beraški poklic, greši proti ljudstvu, ki nas ljubi in spoštuje. Alah naj razsvetli gospoda sodnika!"

Če je imel že krotilec kač dovolj besed v svoj zagovor, tem več jih je imel dreser opic.

"Ljudje iz vsega sveta prihajajo sem, da bi videli naša dela," je menil možakar. "V izložbah knjigarn, gospod sodnik, ki vam Alah daj dolgo življenje, visimo v podobi razglednic. Saj ni malenkost naučiti opice vsega. Ni v njihovi naravi, da bi jahale na kozah ali uporabljale pse kot bradlje. Tega se je treba učiti in to je treba učiti. Vsakdo tega ne zna, delati je treba mnogo. Nimamo trdnih cen, a vendar nismo berači. Alah naj razsvetli gospoda sodnika!"

In Alah ga je res razsvetil. Razsodil je, da vsakdo brez zadostnega truda in učenja tudi ne ve, ako naj kroti kače ali zdresira opice. Oba poklica sta častna, celo artistična poklica, ne pa beraška. Moža sta s častjo in ponosom ostavila sodišče.

ČASNIKAR V ŽRELU OGNJENIKA

Časnikarska podjetnost presega že vse meje. Urednik krajevnih novic pri japonskem časopisju "Yomiuri Shimbun", ki je eden največjih listov na Japonskem, si je del v glavo, da bo splezal v znani japonski ognjenik Mihara na otoku Oshima pri Tokiju. Svetovni tisk je že mnogo poročal o tem ognjeniku. Znano je, da se Japonci kaj radi umorijo na ta način, da se vržejo v žrelo tega ognjenika. Posebno mladina si je v zadnjih letih kaj rada končala življenje na ta način. Nesrečni zaljubljenci so se pogosto vrgli v žrelo nenasitnega ognjenika. Samo v enem letu si je na ta način vzelo življenje 800 Japoncev. Tokuzo Iwata si je dal zgraditi jekleno gondolo v ta namen.

Ob vhodu v žrelo so postavili velikanskega žerjava, poleg njega stroj 10 konjskih sil. Gondola sama je bila težka nad eno tono. Privezali so jo na železno vrv in jo pričeli po žerjavu spuščati v globino. Časnikar sam je bil oblečen v obleko, ki ne pregori, na obrazu je imel posebno masko. S seboj je imel tudi zalogo kisika, da je lahko dihal in gondola je bila zvezana s telefonom z zunanjim svetom. Po telefonu je lahko Tokuo Iwata sporočil prijateljem na svetu svoje želje. Ko so ga spustili že 300 metrov globoko, je začul strahovito grmenje in bobnenje, ki se je pa kmalu poleglo. Spustil se je še 75 m globoko. Tu je zadel na ogromno skalo in se ustavil. Blizu sebe je opazil dva mrliča, trupli samomorilcev. Počasi se je privadil na temo, nakar je s posebnim fotografskim aparatom fotografiral žrelo. Pobral je tudi nekaj lave in nekaj kamenja. Nato je dal znamenje, naj ga potegnejo ven.

Zdravniki so ga po povratku preiskali in ugotovili, da mu je žila bila dvakrat hitreje in da je bil krvni pritisk nenavaden.

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane $7. V Italijo lista ne pošiljamo.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

IZGNANCI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

31

Po večerji še dolgo sede v Bozovi sobi in se razgovarjajo. Bozo in Štefan pripovedujeta o svojih doživljajih v Stockholmu. Daniela pa o svojih potovanjih z gospo Lentikoff. Popisuje krasni cottage in Castlereagh v žalostni zapuščenosti. Pripoveduje tudi, da zadnji lastnik gradu živi v Londonu v veliki revščini, da si še vsak dan ne more privoščiti gorke jedi.

— Vedno sem morala misliti na tega človeka, kadar sem videla ta ponosni grad. Kako mora biti človeku, ki je nekdaj živel v sijaju, sedaj pa se mora boriti z življenjem.

Štefan Kolniko jo žalosten pogleda.

— Ako bi ta revež vedel, da se vam smili, bi mu delo dobro. Ni lahko za onega, ki je pahnjen iz solnca v prazen nič. Stisniti mora zobe in nikdar več pogledati nazaj.

Daniela ga z nasmehom pogleda.

— Govorite, kot bi se mogli popolnoma postaviti v njegov položaj.

Štefan se pogladi po čelu.

— Mogoče. Toda — govorimo rajše o veselih stvareh.

Toda Daniela se zopet spomni gospe Lentikoff. Težko ji je pri srcu, ker si misli, da je bila uboga gospa v največjem obupu. Ali pa je mogoče že dobila vkradeni zaklad nazaj?

Te misli se ni mogla več otresti ter se poslovi ol obeh, da gre v svojo sobo.

— Ako pride na tvoj naslov za mene kako pismo iz Nice, Bozo, tedaj mi ga prinesi čimprje, — prosi Daniela brata.

Bozo ji pogladi lase.

— Ali že zopet misliš na oni neumni dogodek o izgubljenem kovčegu?

— Misli nato se ne morem odkrižati, Bozo ker vem, kako zelo trpi gospa Lentikoff vsled te izgube.

— Ali je bilo v tem kovčegu res za gospo kaj tako nenadomestljivega? — vpraša Štefan ter pogleda Danielo.

— Edina slika njenega umrlega sina, gospod Kolniko. Sedaj pa lahko noč — je že pozno.

S temi besedami mu poda roko, katero pritisne na ustnice, nato na se še poslovi od brata.

— Ali vas bom jutri še videl? — vpraša Štefan.

— Skupaj bomo še zajtrkovali in h kosilu tudi pridem.

— Torej se nam še ni treba posloviti.

— Tega nam sploh ni treba. Saj ne gremo daleč narazen in se moremo videti, kadar hočemo.

Bozo in Štefan ostaneta še nekaj časa ter si molče sedita nasproti. Štefan strmi pred se ter si z roko podpira glavo. Bozo ga gleda.

— Zakaj gledaš tako temno, Štefan? — ga vpraša čez nekaj časa.

— Mislim na to, kar sem izgubil, Bozo. Nikdar mi še ni nadlo težko na dušo, kako sem postal reven, kot sedaj, odkar poznam tvojo sestro.

— Pa kaj ima to opraviti z mojo sestro?

Štefan se prikloni in prime za prijateljevo roko.

— Bozo — tvojo sestro ljubim. In ko bi bil bogat, kot nekdaj, bi jo mogel vprašati, ako bi hotela postati moja žena. Ni mi treba niti dovoliti, da smem iti v hišo tega novega bogataša in da bo od njega odvisna. Niti vprašati je ne smem, ako mi mojo ljubezen vrača.

Bozo stisne njegovo roko.

— Še ni čas za to, da bi ji stavil tako vprašanje, Štefan. Daniela mora biti najprej sama na jasnem glede svojih občutkov do tebe.

— Tako ljubeznivo me je pogledala. In če na to mislim, kako dolgo bo še trajalo, da bom v položaju nuditi svoji ženi ponižen dom, tedaj me pograbi jeza, da sem postal reven. Kar se tiče mene, sem to že davno prenesel, toda zaradi nje me vedno znova pogreva jeza.

— Moj dragi Štefan, ko bi bil ostal v svojih prejšnjih razmerah, bi mogel Danielo, ko bi jo poznal, še manj poročiti kot pa sedaj.

— O, kljuboval bi vsem, da bi si jo pridobil.

Bozo se smeje.

— To moreš tudi sedaj storiti. Samo malo imej potrpljenja in se najprej prepričaj, ako je to prava ljubezen, ki jo čutiš do moje sestre — in ako ti jo vračuje. Meni se to ne zdi niti njamanj brezupno, kajti slednjič sem še tudi jaz tukaj in od danes naprej sem v srečnem položaju, da morem sestri kupiti vse potrebno za poroko. Za skromno stanovanje bo zadostovalo. Za drugo boš pa ti skrbel. Kar zaslužiš, bo zadostovalo za dva, kajti moja sestra je zelo skromna.

Štefan poskoči in prime prijatelja za ramo.

— Torej mi ne boš odrekel, ako zasnubim Danielo?

Smeje zmaje Bozo z glavo.

— Ne, Štefan, kajti žena, ki dobi takega moža, kot si ti, mora biti srečna. In zakaj naj bi svoji sestri ne privoščil take sreče? Njeno srce ne visi na zunanjem sijaju. Vzrastla sva v zelo skromnih razmerah, ko je bilo treba povsod varčevati in vendar smo bili doma vsi srečni in zadovoljni.

Štefan razprostre svoje roke in oči mi zažare.

— Nisem mislil, dragi Bozo, da bom še kdaj tako hrepeneče raztegnil svoje roke po sreči. Že tedaj, ko sem prvič videl sliko tvoje sestre, se je v meni zbudilo to hrepenenje. Sedaj pa, ko jo poznam, mi je, kot bi me prevevalo novo življenje. Nad Danielino srečo pozabim na vse, kar je za menoj, tudi temna, kruta leta ponižanja.

Bozo vstane in mu položi roke na ramo.

— Moj dobri Štefan — naj bi ti moja sestra pomagala, da se boš zopet z veseljem oklenil življenja.

Štefan mu stisne roko.

— Hvala ti, Bozo. Danes si mi podal največji dokaz svojega prijateljstva.

Oba se pogledata in prikimata. Nato pa se oba za nekaj časa potopita v svoje misli.

Slednjič pa Bozo prekine molk in obširno pripovedpje Štefanu o svojem kupčijskem razgovoru s Herderjem.

(Dalje prihodnjič.)

TEKSTILNE DELAVKE PRI DELU

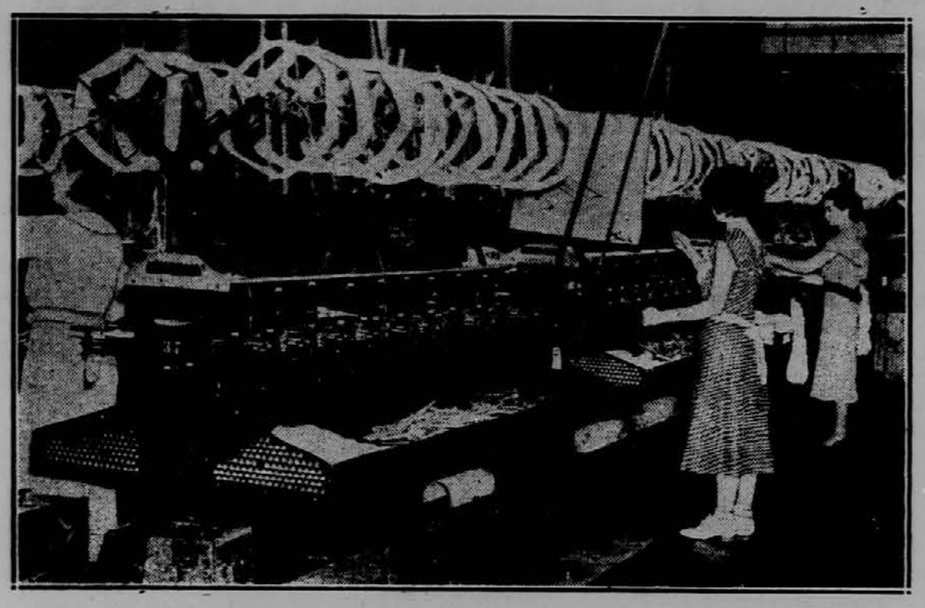

Na sliki vidite stroje, pri katerih so zaposlene tekstilne delavke. Večina tekstilnih tovarn je sedaj zaprtih, ker je zastavkalo nad pestotisoč tekstilnih delavcev in delavk.

TRIJE LJUDJE V SENCI VEŠAL — NEDOLŽNI?

Iz Maribora poročajo 28. avgusta:

Tragična zgodba družine Markuzi in ozadje enega najbolj zamotanih sodnih procesov, ki so se kdaj odigravali pred mariborskim sodiščem, se začenja z najdbo tajinstvenega golega človeškega trupla v Benediškem gozdu, dne 7. septembra 1920. Takrat so bili še burni časi. Prikazovali so se neznanil judje, zahajali v samotne hiše in zopet izginjali. Bila je to zlata doba za tihotapce in iz nje izvirajo tudi najhujši zločini, ki so se v teh krajih kdaj dogajali. Mnogo teh zločinov še danes ni pojasnjenih, žrtev nihče ni poznal ne po imenu, ne po kraju in tako je bilo tudi s skrivnostnim zločinom v Benediškem gozdu. Truplo neznanca je našla deklica, ki je brala gobe. Ljudje ga niso prepoznali, nihče ga v teh krajih ni videl. Nobenega znaka na njem, odkod in kdo, le na glavi je zevajoča straša rana pričala, da mu je zločinska roka zadala smrt. Dolgotrajna poizvedovanja oblasti niso prinesla pojasnitve, še danes nihče ne ve, odkod je bila neznana žrtev in kdo žaluje za njo. Ljudski glas je zavil dogodek v kopreno skrivnostne grozote.

Ko niso ugotovili kdo je mrtvec, so skušali dobiti vsaj zločince v roke. Pa tudi skraja zastonj. Ljudski glas je obdolžil družino Markuzi. Šele februarja 1921 je prišlo do prve aretacije posestnika Iv. Markuzija v Drvanji, njegove žene Ane in njegovega brata Jožefa Markuzija, opekarja iz Žerjavcev. Postopanje pa je bilo proti njim ustavljeno. Vidljivih dokazov ni bilo, na podlagi samega suma pa sodišče ni mogla sestaviti obtožbe. Govorice pa niso mirovale. Tako je zopet prišlo leta 1926 do obnovitve postopanja. Preiskavo sta poleg orožnikov vršila tudi dva kriminalna uradnika iz Maribora. Na podlagi zbranega materijala je prišlo do razprave pred mariborsko poroto.

Poleg imenovanih treh Markuzijev se jim je sedaj pridružil na zatožni klopi še posestnik Mihael Zemljič iz Drvanje. Tri dni, 17., 18. in 19. septembra 1926 je trajala porotna razprava pred mariborsko poroto. Tretjega dne je padla sodba: Ivan Markuzi se obsoja na smrt, brat Jožef Markuzi in Mihael Zemljič na dosmrtno ječo, Ana Markuzi na 3 leta težke ječe. Zagrebški stol sedmorice je izpremenil tudi še sodbo Jožefa Markuzija in Mihaela Zemljiča v smrt na vešalih. Troje mož je stalo v senci vešal do 12. maja 1927, ko jim je kraljeva milost rešila življenje, pa jih je pokopala za zidove mariborske kaznilnice.

V preiskavi pred poroto, na pragu vešal in sedaj v živem grobu zatrjujeta oba Markuzija svojo popolno nedolžnost. Obsodba je temeljila na podlagi indicij in izpovedbe ene same priče, ki pa ni bila neposredno navzočna. Rekonstrukcija zločina je dokazovala, da so Markuziji ubili neznanca — trgovca in tihotapca — v kleti s sekiro v trenutku, ko se je sklonil, da bi si iz soda natočil cadjevca. Truplo so oropali ter ga naložili na voz in zapeljali v Benediški gozd. Priča, ki je igrala v procesu glavno vlogo, je pripovedovala, da je videla Markuzijeve iz daljave, kako so v pozni nočni uri v svitu petrolejke nakladali pred kletjo na voz nek predmet, ki naj bi bil čisto podoben človeškemu truplu. Markuzijevi so se zagovarjali, da so naložili na voz prašiča, ki so ga prodali v Mariboru. Dasi priča ni bila neposredno navzoča, pri zločinu, so bile njene izpovedbe tehtnejše, kakor zagovor Markuzijevih in prišlo je do obsodbe.

Ves čas od usodne sodbe so si obsojenci prizadevali, da bi prišlo do obnovitve procesa. Žarek upanja jim je zasijal sedaj. Dne 18. septembra se bo vršila pred mariborskim sodišem javna razprava o dopustnosti obnove kazenskega postopanja na podlagi po obsodbi izvršenih poizvedb. Morda bo sedaj zbrani materijal dovolj tehten, da privede nesrečneže znova pred sodišče ter jih celo morda zopet spravi na svobodo. Tam jih sicer čaka žalostna usoda — imetje jim je šlo za stroške postopanja in obrambe, pa vendar, svoboda je svoboda, četudi pridejo vanjo kot berači.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi sla bih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

DEDŠČINA BIVŠEGA PERZIJSKEGA ŠAHA

Civilno sodišče v New Yorku je potrdilo oporoko bivšega perzijskega šaha Ahmeda Kadžara, umrlega v Parizu leta 1930. Šah je odpotoval leta 1922 iz Teherana v Evropo, njegovo odsotnost je pa izrabil vojni minister Rim han, da je zasedel prestol in se proglasil za vladarja. Potomec dinastije Kadarov je živel po tem neprijetnem presenečenju v Parizu kot izgnanec.

Prvotno je bil zelo bogat, po padcu tečaja nekaterih vrednostnih papirjev pa znaša njegovo premoženje "samo še" dobra 2 in pol milijona dolarjev. Znaten del tega bogastva je pripadel šahovi materi Malalek Džahani, ki bo podedovala tudi obširna sinova posestva v Perziji. Mnogo je zapustil šah tudi svojim otrokom in desetim ženam, ki so ga spremljale v izgnanstvo. Vsaka je dobila 1000 dolarjev letne rente. 100,000 dolarjev je pa določenih za prevoz šahovih zemskih ostankov v Kerbelo v Iraku, kjer imajo perzijski šahi svojo grobnico.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

KRETANJE PARNIKOV ZA MESEC SEPTEMBER, 1934

15. septembra:
Lafayette v Havre
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Vendam v Boulogne sur Mer

18. septembra:
Paris v Havre
Europa v Bremen

19. septembra:
Pres. Roosevelt v Havre
New York v Hamburg

20. septembra:
Majestic v Cherbourg

22. septembra:
Champlain v Havre
Berengaria v Cherbourg
Saturnia v Trst

25. septembra:
Statendam v Boulogne sur Mer

26. septembra:
Mauretania v Cherbourg
Washington v Havre
Albert Ballin v Hamburg

28. septembra:
Bremen v Bremen

29. septembra:
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

3. oktobra:
Aquitania v Cherbourg
Deutschland v Hamburg
Pres. Harding v Havre

5. oktobra:
Olympic v Cherbourg

6. oktobra:
Paris v Havre
Europa v Bremen
St. Louis v Hamburg
Vulcania v Trst

10. oktobra:
Manhatan v Havre
Hamburg v Hamburg
Berengaria v Cherbourg

12. oktobra:
Majestic v Cherbourg

13. oktobra:
Lafayette v Havrt
Rex v Genoa
Veendam v Boulogne sur Mer

17. oktobra:
Pres. Roosevelt v Havre
New York v Hamburg

19. oktobra:
Statendam v Boulogne sur Mer

20. oktobra:
Bremen v Bramen
Ile de France v Havre

24. oktobra:
Washington, Havre
Aquitania v Cherbourg

25. oktobra:
Albert Ballin v Hamburg

26. oktobra:
Olympic v Cherbourg

27. oktobra:
Europa v Bremen
Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa

31. oktobra:
Berengaria v Cherbourg
Deutschland v Hamburg

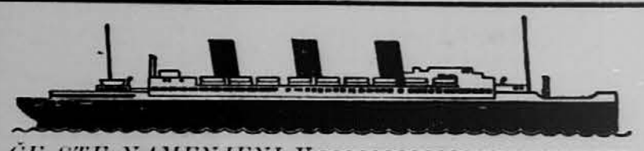

ČE STE NAMENJENI V
JUGOSLAVIJO
POTUJTE POPOLNOMA UDOBNO PREKO HAVRE NA OGROMNIH FRENCH LINE EKSPRESNIH PARNIKIH:

"PARIS" 18. Sep. — 6. Okt. — 24. Nov.
"ILE de FRANCE" 29. Sep. — 20. Okt.

HITRA VOŽNJA — IZBORNA POSTREŽBA — KRASNE KABINE V TRETJEM RAZREDU ZA DVE IN ŠTIRI OSEBE
Svetovno slavna francoska kuhinja. — Brezplačno vino z obedi.
VAŠA PRTLJAGA POTUJE Z VAMI DO CILJA
Za nadaljna navodila in karte pišite na —

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th St., New York City

LEO ZAKRAJŠEK
GENERAL TRAVEL SERVICE, Inc.
302 East 72nd St., New York City

French Line

Povesti in Romani:

Agitator (Kersnik) broš.	.80
Andrej Hofer	.50
Beneška vedeževalka	.35
Belgrajski biser	.35
Beli mecesen	.40
Bele noči, mali junak	.60
Božično darovi	.25
Božja pot na Bledu	.20
Božja pot na Šmarni gori	.20
Cankar:	
Grešnik Lenard, broš.	.70
Mimo življenja	.80
Moje življenje	.75
Romantične duše	.60
Balkansko-Turška vojska	.80
Balkanska vojska, s slikami	.25
Boj in zmaga, povest	.20
Blagajna Velikega vojvode	.60
Burska vojska	.40
Beatin dnevnik	.60
Čarovnica	.25
Cvetina Borograjska	.45
Čebelica	.25
Črtice iz življenja na kmetih	.35
Drobiz, in razne povesti — Spisal Miličinski	.60
Dekle Eliza	.40
Dalmatinske povesti	.35
Dolga roka	.50
Do Ohrida in Bitolja	.70
Deli z orožjem	.50
Dve sliki: — Njiva; Starka (Meško)	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dedek je pravil; Marinka in škrateljeki	.40
Elizabeta	.25
Fabijola ali cerkev v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.35
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gospodarica sveta	.60
Gostilne v stari Ljubljani	.60
Grška Mytologija	1.—
Gusarji	.75
Gusar v oblakih	.80
Hadži Murat (Tolstoj)	.40
Hektorjev meč	.50
Hedvika	.40
Hudi časi, Blage duše, veseloigra	.75
Helena (Kmetova)	.40
Hudo Brezdno (11. zv.)	.85
Humorske, Groteske in Satire, vezano	.80
broširano	.60
Izlet g. Broučka	1.20
Izbrani spisi dr. H Dolenca	.66
Iz tajnosti prirode	.50
Iz modernega sveta, trdo vez.	1.60
Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger: 2 zvezka	1.50
Igračke, broširano	.80
Igralce	.75
Jagnje	.30
Janko in Metka (za otroke)	.30
Jernač Zmagovač, Med plazovi	.50
Jutri (Strug) trdo vez	.75
broš.	.60
Jurčičevi spisi:	
Popolna izdaja vseh 10 zvezkov. lepo vezanih	10.—
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano	.75
Juan iMserija (Povesti iz španskega življenja	.50
Kako so sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek	.60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv.	.60
Kako sem se jaz likal (Alešovec(III. zvezek	.60
Korejska brata, povest iz misijonov v Koreji	.30
Krvna osveta	.30
Kmečki punt (Šenoa)	.60
Kuhinja pri kraljici gosji nožici	.50
Kaj se je Markaru sanjalo	.25
Kazaki	.60
Križev pot patra Kupljenika	.70
Kaj se je izmislil dr. Oks	.45
Levstikovi zbrani spisi	.90
1. zv. Pesmi; Ode in elegije; Sonetje; Romance, balade in legende; Telmač (Levstik	.70
5. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike	.70
Ljubljanske slike, Hišni lastnik, Trgovec, Kupčijski stražnik, Uradnik, Jezični doktor, Gostilničar, Klepetulje, Natakarca, Duhovnik, itd.	.60
Lucifer	1.—
Marjetica	.50
Materina žrtev	.50
Moje življenje	.75
Mali Lord	.80
Miljonar brez denarja	.75
Maron, kršćanski deček iz Libanona	.25
Mladih zanikernežov lastni životopis	.75
Mlinarjev Janez	.50
Muselino	.40
Mrtvi Gostač	.35
Mali Klateč	.70
Mesija	.50
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovenska mladino	.25

Knjigarna "Glas Naroda"
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York